

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. oktoober 2022
(OR. en)

13697/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0342(NLE)

TRANS 652
COWEB 121
ELARG 88
FIN 1135

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. oktoober 2022
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 538 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, milles käsitletakse transpordiühenduse finantseeskirjade muutmist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 538 final.

Lisatud: COM(2022) 538 final

Brüssel, 21.10.2022
COM(2022) 538 final

2022/0342 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse transpordiühenduse finantseeskirjade muutmist

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel transpordiühenduse asutamise lepinguga (edaspidi „asutamisleping“) loodud piirkondlik juhtimiskomitees võetav seisukoht seoses transpordiühenduse suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja -menetluste muutmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Transpordiühenduse asutamise leping

Albaania Vabariik, Bosnia ja Hertsegoviina, Põhja-Makedoonia Vabariik, Kosovo,* Montenegro ja Serbia Vabariik ratifitseerisid asutamislepingu 1. mail 2019. Euroopa Liit on asutamislepingu osaline, olles võtnud 4. märtsil 2019 vastu nõukogu otsuse transpordiühenduse asutamise lepingu sõlmimise kohta¹; asutamisleping jõustus 1. mail 2019.

2.2. Piirkondlik juhtimiskomitee

Asutamislepingu artikliga 24 loodud piirkondlik juhtimiskomitee vastutab asutamislepingu haldamise eest ja tagab selle nõuetekohase rakendamise. Selleks annab piirkondlik juhtimiskomitee soovitusi ja võtab vastu otsuseid asutamislepinguga ettenähtud juhtudel. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb eelkõige järgmist:

- a) valmistab ette ministrite nõukogu tööd;
- b) otsustab tehniliste komiteede moodustamise üle;
- c) annab soovitusi ja võtab vastu otsuseid vastavalt asutamislepingule;
- d) võtab uute ELi õigusaktide vastuvõtmise korral asjakohaseid meetmeid, eelkõige asutamislepingu I lisa muutmise teel;
- e) nimetab pärast ministrite nõukoguga konsulteerimist ametisse alalise sekretariaadi direktori;
- f) võib ametisse nimetada ühe või mitu alalise sekretariaadi asedirektorit;
- g) kehtestab alalise sekretariaadi suhtes kohaldatavad eeskirjad;
- h) võib teha otsuse eelarvesse tehtavate sissemaksete läbivaatamise kohta;

* See nimetus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

¹ Nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/392 transpordiühenduse asutamise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 71, 13.3.2019, lk 1–4).

- i) võtab vastu transpordiühenduse aastaeelarve;
- j) võtab vastu otsuse, milles täpsustatakse eelarve täitmise ning raamatupidamisarvestuse esitamise, auditeerimise ja kontrollimise menetlust;
- k) teeb otsuseid lepinguosaliste vahel tekkinud vaidluste kohta;
- l) võtab vastu üldpõhimõtted, mille alusel antakse juurdepääs asutamislepinguga või selle alusel loodud organite valduses olevatele dokumentidele;
- m) võtab vastu aastaaruandeid, et anda ministrite nõukogule ülevaade üldvõrgu rakendamisest;
- n) määrab teatavate liidu õigusaktide puhul kindlaks tähtsajad ja viisid, mida Kagu-Euroopa osalisriigid peavad kõnealuste õigusaktide ülevõtmisel järgima.

Piirkondlikku juhtimiskomiteesse kuulub iga lepinguosalise üks esindaja ja üks asendusliige. Vaatlejana võivad osaleda kõik ELi liikmesriigid. Piirkondlik juhtimiskomitee teeb otsuseid ühehäälselt.

2.3. Piirkondliku juhtimiskomitee kavandatav akt

Nõukogu otsuse eelnõu on seotud piirkondliku juhtimiskomitee otsusega, mis kavatakse vastu võtta transpordiühenduse suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja auditeerimiskorra muutmiseks. Transpordiühenduse suhtes praegu kohaldatavad finantseeskirjad ja auditeerimiskord võeti vastu 2020. aastal. Kavandatav otsus muutub lepinguosalistele siduvaks vastavalt lepingu artikli 25 lõikele 1.

Eelarve ja finantseeskirjad

Sissemaksud transpordiühenduse eelarvesse on esitatud asutamislepingu V lisas. Liidu osa moodustab 80 % eelarvest ja ülejäänud 20 % saadakse Lääne-Balkani osalisriikidelt.

Finantsalaste sise-eeskirjade muutmise käsitatakse mõningaid alalise sekretariaadi tegevust mõjutavaid piiranguid. Muudatused puudutavad võetud kulukohustuste ülekandmist jooksvalt eelarveaastast tulevasse eelarveaastasse, kasutamata sissemaksete tagastamise võimalust, eelarvehendite ümberjaotamist ning selliste põhimõtete ja lihtsustatud hanke-eeskirjade kehtestamist, mida kohaldatakse direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäärast väiksema maksumusega lepingute suhtes.

Finantseeskirjade muutmise võimaldab seega alalise sekretariaadi direktoril kõrvaldada kahe tegevusaasta järel kindlaks tehtud probleemid ja täita transpordiühenduse eelarvet kooskõlas asutamislepingu artikliga 36.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Piirkondlikul juhtimiskomiteel on vaja see otsus vastu võtta asutamislepingu rakendamiseks ja alalise sekretariaadi täieliku finantsautonoomia tagamiseks. Kuna liit on asutamislepingu osaline, siis on vaja määrata kindlaks liidu seisukoht.

Seoses sellega tuleb meeles pidada, et transpordiühenduse asutamise leping on üks teguritest, mis võib aidata tugevdada piirkondlikku koostööd Lääne-Balkani partneritega, nagu on selgitatud komisjoni esitatud nõukogu otsuse ettepanekus transpordiühenduse asutamise lepingu allkirjastamise kohta [COM(2017)324 final, punkt „Üldine taust“].

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“².

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Piirkondlik juhtimiskomitee on lepinguga, st transpordiühenduse asutamise lepinguga ettenähtud organ.

Aktid, mille piirkondlik juhtimiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega aktid. Piirkondlik juhtimiskomitee on volitatud kehtestama alalise sekretariaadiga seotud eeskirjad vastavalt asutamislepingu artiklile 30 ning nimetama ametisse direktori ja ühe või mitu asedirektorit. Lisaks on piirkondlik juhtimiskomitee asutamislepingu artikli 35 kohaselt volitatud vastu võtma eelarve ja sellega seotud finantseeskirjad. Tulenevalt finantseeskirjade iseloomust ja arvestades piirkondliku juhtimiskomitee tegevust reguleerivat rahvusvahelist õigust, sisaldavad need elemente, mis mõjutavad lepinguosaliste ja seega ka liidu õiguslikku olukorda. Seega on nendel eeskirjadel õiguslik toime.

Kavandatavad aktid ei täienda ega muuda asutamislepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab

² Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatuult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatavad aktid on vajalikud asutamislepingu nõuetekohaseks toimimiseks. Asutamislepingu eesmärgid ja osad puudutavad maantee-, raudtee- ja siseveetransporti, mis on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 91, ning meretransporti, mis on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikli 100 lõikega 2. Tulenevalt kavandatava akti horisontaalsest laadist hõlmab see kõiki neid elemente.

Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaaõigusliku aluse järgmised sätted: ELi toimimise lepingu artikkel 91 ja artikli 100 lõige 2.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 91 ja artikli 100 lõige 2 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse transpordiühenduse finantseeskirjade muutmist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91 ja artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit allkirjastas nõukogu otsuse (EL) 2017/1937³ alusel transpordiühenduse asutamise lepingu (edaspidi „asutamisleping“).
- (2) Asutamisleping kiideti liidu nimel heaks 4. märtsil 2019⁴ ja see jõustus 1. mail 2019.
- (3) Asutamislepinguga loodi piirkondlik juhtimiskomitee asutamislepingu haldamiseks ja nõuetekohaseks rakendamiseks. Asutamislepingu kohaselt peab piirkondlik juhtimiskomitee võtma vastu eelarve täitmise ning raamatupidamisarvestuse esitamise ja auditeerimise eeskirjad.
- (4) Piirkondlik juhtimiskomitee võtab peatselt vastu otsused transpordiühenduse suhtes kohaldatavate finantseeskirjade ja auditeerimiskorra muutmise kohta.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel piirkondlikus juhtimiskomitees võetav seisukoht, kuna sellised otsused on vajalikud transpordiühenduse alalise sekretariaadi korralikuks toimimiseks ja nad on liidule siduvad,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel transpordiühenduse piirkondlikus juhtimiskomitees võetav seisukoht seoses transpordiühenduse suhtes kohaldatavate finantseeskirjade muutmisega põhineb piirkondliku juhtimiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

³ Nõukogu 11. juuli 2017. aasta otsus (EL) 2017/1937 transpordiühenduse asutamise lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 278, 27.10.2017, lk 1).

⁴ Nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/392 transpordiühenduse asutamise lepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 71, 13.3.2019, lk 1–4).

Otsuse eelnõu väiksemates muudatustes võivad liidu esindajad piirkondlikus juhtimiskomitees kokku leppida ilma nõukogu täiendava otsuseta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*